

Trump fortsätter sin bärsärkagång, men det knakar i fogarna

Med Elon Musk som skarprättare fortsätter Trump att slakta USA:s federala myndigheter, departement m m. Och allt fler personer i rättsapparaten, poliser och militärer får sparken (för att de inte anses vara tillräckligt lojala med Trump). Han fortsätter också att hota omvärlden med strafftullar, konspirerar med Putin mot Ukraina och Europa och med Netanyahu mot palestinierna i Gaza. Mot Ukraina tillgriper han rena maffiametoder, kräver t ex Ukrainas alla mineraltillgångar, bl a som återbetalning av det bistånd som Ukraina fick under Bidens presidentperiod, samtidigt som han fabulerar om att USA skulle ha gett Ukraina över 500 miljarder dollar (en fantasisumma – i verkligheten är det mellan ca 65 och 150 miljarder beroende på hur man räknar – den lägre siffran gäller det militära stödet)¹ – dessutom var det aldrig tal om Ukraina skulle bli återbetalningsskyldigt (med ockerränta) till alltihopa när biståndet gavs. Och om inte Ukraina går med på detta så hotar Trump med att blockera Starlink som är av avgörande betydelse för Ukrainas militära och civila kommunikationer.

Nya utspel kommer dagligen. Det verkar som att han vill överösa med så många dekret att den inhemska opinionen inte hinner reagera och protestera. Men trots allt så har allt fler, även republikaner protesterat. Trump har också gått på en del rättsliga bakslag, främst beroende på att en del dekreten och åtgärderna uppenbarligen strider mot grundlagen.

Det händer så mycket att det är svårt att ens notera en bråkdel. De följande fyra artiklar gör heller inga försök att redogöra för allt som hänt. De försöker i stället ta itu med problemet ur ett större perspektiv och diskuterar vilka politiska och ekonomiska krafter som Trump stödjer sig på, eller vilka som använder Trump som verktyg för att uppnå sina egna mål.

Med tanke på hur förvirrad som Trump verkar, hans oförmåga att hålla sig till ämnet, uppge korrekta uppgifter m m, så verkar det som om hans mentala tillstånd (demens?) snabbt håller på att försämrans.

F ö så ges allra sist länkar till aktuella artiklar om Trumps framfart. / Martin F

Innehåll

USA faller ihop och stöts ut internationellt.....	1
”Snabba på sammanbrottet” – Musks chockterapi accelererar	2
Tech-oligarkerna måste tas på allvar – de vill göra sig av med demokratin	7
På bara en månad – Trump ödelägger USA	8
Lästips	10

---

¹ Enligt *officiella* siffror från U.S. Department of State (20 januari), så är det den lägsta siffran som gäller för det *militära* stödet. Man skriver: ”Hittills har vi tillhandahållit 65,9 miljarder USD i militärt stöd sedan Ryssland inledde sin överlagda, oprovocerade och brutala fullskaliga invasion av Ukraina den 24 februari 2022, och cirka 69,2 miljarder USD i militärt stöd sedan Rysslands första invasion av Ukraina 2014. Vi har nu använt oss av presidentens nödtillstånd för neddragning vid 55 tillfällen sedan augusti 2021 för att ge Ukraina militärt stöd till ett totalt värde av cirka 27,688 miljarder USD från försvarsdepartementets lager.” Passa på och se (risken är stor att Trump stänger denna webbplats eftersom den avslöjar hans lögnar): <https://www.state.gov/bureau-of-political-military-affairs/releases/2025/01/u-s-security-cooperation-with-ukraine>

USA faller ihop och stöts ut internationellt

Daniel Warner, *Counterpunch*, 14 februari 2025

USA håller på att implodera. Donald Trumps valde inte bara utmanar och hotar själva grunderna för dess konstitutionella demokrati, utan äventyrar också landets hegemoniska roll under perioden efter andra världskriget. Imperier och makter med hegemoni kommer och går. Ofta besegras de av nya uppåtgående krafter. Ibland sker det under en längre tid. Men sällan så självdestruktivt och spektakulärt som det som pågår i USA just nu.

USA:s implosion är dramatisk både till sin intensitet och hur snabbt det går. På bara några veckor har Donald Trump lyckats förvandla USA:s ställning från en global makt till internationellt utstött. Oavsett all den militära och ekonomiska makt USA fortfarande förfogar över har dess anseende och globala ledarförmåga undergrävt av president Trumps utrikespolitiska agerande.

Ordet ”implosion” används sällan i internationella relationer. Om imperier och hegemoniska makter försvagas beror det normalt på yttre händelser. Romarriket föll på grund av en rad invasioner av ”barbariska stammar”. Ottomanska riket föll för att man lärer sig med Tyskland under första världskriget och upplöstes formellt efteråt för att man valt att ställa sig på den förlorande sidan.

USA är nu på väg att förlora sin globala ställning på grund av en implosion orsakad av president Trumps politik. Internationellt har Trump undergrävt USA:s globala anseende och inflytande med systematiska provokationer av allierade, neutrala länder och rivaler. Förutom riktade tullhot och tal om territoriell expansion på Grönland, Panama och Kanada har presidenten fattat två politiska beslut som lett till brett avståndstagande och med betydande konsekvenser globalt.

Det första var beslutet att släcka ner *United States Agency for International Development* (AID). Förvisso finns det ineffektivitet i alla institutioner med 38 miljarder dollar i utgifter 2023 och som är verksam i 177 olika änder. AID har haft en viktig roll i att sprida en positiv bild av USA runt om i världen. I *New York Times* skrev organisationens tidigare chef Samantha Power att av de 38 miljarderna dollar ”gick nära 20 miljarder till hälsovårdsprogram (som kamp mot malaria, tuberkulos, HIV och utbrott av infektionssjukdomar) samt humanitärt bistånd för att lindra nödsituationer och stabilisera krigshärjade regioner [...] Andra USAID-satsningar ... betalar av sig på längre sikt, som att ge flickor möjlighet till utbildning och komma ut på arbetsmarknaden i växande lokala ekonomier”.

Utlandsbistånd handlar framför allt om humankapital. Det är en viktig del av att främja *soft power*. När president John F Kennedy inrättade AID 1961 sade han i ett budskap till kongressen: ”Vi befinner oss i ett mycket speciellt historiskt läge. Hela södra halvan av världen – Latinamerika, Afrika, Mellanöstern och Asien – är på väg att hävda sitt oberoende och genomgå en modernisering. Dessa nya nationer behöver bistånd i form av lån och teknisk hjälp precis som vi på den norra halvan på olika sätt utnyttjade varandras kapital och *know-how* för industrialisering och stadig tillväxt.” Han medgav att skälen till biståndet inte var alltigenom altruistiska, ”För utbredd fattigdom och kaos leder till sammanbrott för existerande politiska och sociala strukturer och ersätts oundvikligt av totalitarism i varje svagt och instabilt område. Därmed skulle vår egen säkerhet vara i fara och vårt välstånd hotat. Ett program med bistånd till underutvecklade nationer måste därför även fortsättningsvis ligga i nationens intresse och den politiska frihetens sak fordrar det också.” Rädslan för kommunismen var utbredd 1961. Motiven bakom USA:s utlandsbistånd är alltid på samma gång humanitära och politiska; det går aldrig att skilja dem åt.

Idag tävlar USA med Kina och dess *Belt and Road Initiative* om globalt inflytande. Att Trump nu fryser och stoppar finansieringen av USA:s utlandsbistånd är inget nederlag för Kina, det innebär att USA lämnar walkover. Att avbryta finansieringen av utlandsbiståndet påverkar miljontals människor runt om i världen och får till och med allierade länder att vända sig till Kina som partner för handel och utveckling.

Medan exemplet AID är en utmärkt fallstudie av hur en stormakt medvetet retirerar globalt (inklusive att man lämnar Världshälsoorganisationen och Parisavtalet om klimatet) är Trumps utspel om Gazaremsan bara kort och gott ett utrikespolitiskt självmål. (En tidigare rådgivare till Bernie Sandeers kallade det Trumps ”apokalyptiska dagdröm”.) Trumps ihärdiga uttalanden om att USA tänker ta kontrollen över Gaza och kasta ut nära två miljoner människor från sitt hemland i syfte att skapa något ”bättre än Monaco”, ”ett Mellanösterns Rivieran”, har väckt reaktioner internationellt. ”Att tvångsförflytta en ockuperad folkgrupp är ett internationellt brott och är lika med etnisk rensning”, sade Navi Pillay, som leder FN:s kommission för ockuperat palestinskt territorium, till *Politico*. ”Trump har ingen laglig rätt att verkställa hotet om förflyttning av palestinierna från deras land”, sade hon.

Utrikesministeriet i Saudiarabien, en viktig aktör i Mellanöstern, avfärdade också kraftfullt förslaget: ”Saudiarabien upprepar också det man tidigare tydligt sagt mot allt kränkande av det palestinska folkets legitima rättigheter, oavsett om det handlar om israeliska bosättningar, annektering av palestinsk mark eller försök att driva bort det palestinska folket från sitt territorium”, hette det. Egypten, Jordanien och andra arabländer har också tagit avstånd från planen. Jordaniens kung Abdullah II valde försiktigtvis att inte direkt kommentera planen under sin gemensamma presskonferens med Trump. Men efteråt skrev kungen på X, ”Jag upprepade Jordaniens orubbliga motstånd mot all fördrivning av palestinierna i Gaza och på Västbanken. Det är en enad arabisk hållning.” Det enda land som verkar belåtet är Israel med premiärminister Netanyahu leende som en Cheshire katt när Trump presenterade planen på deras gemensamma presskonferens.

På tre veckor har Donald Trump lyckats smula sönder allt eventuellt positivt anseende som USA kan ha haft internationellt. Han tror kanske att han gör vad hans MAGA-anhängare vill men de internationella reaktionerna – förutom Israels – är bara ytterligare spikar i den amerikanska hegemonins likkista. Det behövdes inget större militärt nederlag, inget inbördeskrig för att slita itu landet. USA:s president gjorde det alldeles själv.

”Snabba på sammanbrottet” – Musks chockterapi accelererar

Quinn Slobodian,² *New York Review of Books*, 15 februari 2025

I en månad har opinionsbildarna i USA storögt bevittnat hur Elon Musk och hans gunstlingar stormat in i den federala regeringens maskinrum. Unga män glatt flinande på sina profilmotoner och med skandalöst tunna CV är stormtrupperna i det så kallade *Department of Government Efficiency* (DOGE). De släntrar genom maktens korridorer, skickar meddelanden till federala staber att de kan stanna hemma och tillskansar sig interna underrättelserapporter.

Enligt tidskriften *Wired*'s hade en medarbetare på DOGE, som senare tvingats avgå på grund av sina rasistiska inlägg på sociala medier, i minst ett dygn tillgång till finansdepartementets avlöningssystem. En annan hade som sextonårig praktikant för tre år sedan blivit avskedad av ett företag för datasäkerhet, misstänkt för att ha läckt upplysningar till en konkurrent. Precis

² Quinn Slobodian är professor i Internationell historia vid Boston University. Hans senaste bok är *Crack-Up Capitalism: Market Radicals and the Dream of a World Without Democracy*. I april utkommer hans nästa bok, *Hayek's Bastards: Race, Gold, IQ and the Capitalism of the Far Right*.

som *QAnon*-shamanen i talarstolen i senaten den 6 januari 2021 liknar detta en makaber skräckföreställning, på samma gång seriös och löjeväckande.

För andra gången på fem år frågar sig folk: är statskupp och maskerad samma sak?

Förbluffade iakttagare har letat efter någon motsvarighet. Tech-kritikern Cory Doctorow har betecknat dessa män som ”Gen Z-brunskjortor med broccolifrisyr”, en ”Tesa-Jugend i kamp mot fiendens institutioner”. Sociologen Ho-Fung Hung har jämfört dem med rödgardister i en Stor Git-hub-kulturrevolution i färd med att bombardera högkvarteret och drabba samman med partiet utifrån en mer renlärig tolkning av mästarens texter. Nationalekonomen J W Mason jämförde det hela med upplösningen av Sovjetunionen på 1990-talet – privat plundring under utländsk översyn. Musk själv nämnde en omtyckt meme³ på yttersta högerkanten när han skrev att ”det behövs inte många spartaner för att vinna ett slag”.

Ingen av de jämförelserna är helt övertygande. Det beror på att vi bevittnar något nytt: samverkan mellan tre politiska strömningar som aldrig på samma gång varit så nära makten. De har sitt ursprung i olika men närbesläktade platser: Wall Street-Silicon Valley-kärnan av rastlös start up-kultur, New Deal-fientliga konservativa tankesmedjor och en extrem online-värld av anarko-kapitalism och accelererande idéer längst ut till höger. Var och en av dem försöker få den nya administrationen i Washington att uppfylla sina önskemål. Den första vill se en slimmad stat vars enda uppgift är att maximera avkastningen på investeringar; den andra en stat i handbojor ur stånd att främja social rättvisa; och den tredje, den mest omvälvande av samtliga, en söndersmulad stat som överlämnar makten till konkurrenter inriktade på decentraliserat privat maktinnehav. Nu återstår att se hur mycket de kan samverka och stärka varandra. Hur det kommer att gå för regeringen – och i förlängningen nationen – beror på vilken kraft den dynamon förmår mobilisera.

Den tydligaste parallellen till vad som händer i Washington idag är vad som skedde i Twitters högkvarter på Market Street i San Francisco för två och ett halvt år sedan. Då Musk tvingades att förvandla vad som troligen varit ett skämt till ett stor och mödosam affär, han klev in i lobbyn på det sociala medie-företaget med en hink – ett pappaskämt om att de måste låta ”det sjunka ner”. En rad böcker har skrivits om vad som sedan följde. Den korta versionen är att han avskedade merparten av de anställda på plattformen, vilket ledde till spådomar om att den inte hade lång tid kvar. Han reducerade kontrollen av innehållet så att mängden hatinformation ökade avsevärt på plattformen, gjorde den till en betalplattform, öppnade alla slussar för porr-botar och skrämde i största allmänhet bort ett stort antal betydelsefulla annonsörer. Men scrollandet bara fortsatte. Twitter släcktes inte ner.

Twitter-uppgörelsen – en dålig affärsidé på papperet – kontaminerade ytterligare en (redan förut kontroversiell) social media-sajt och försåg Musk med en megafon för sina egna politiska ställningstaganden före valet. Trots att bolagets värde föll drastiskt bidrog det också till den legosoldats-mystik som Musk konstruerat det senaste decenniet då han haft hand om minst ett halvdussin olika företag uppbyggda på principen att det går att hålla verksamheten flytande även om man ”raderar” (hans favoritord) många av de personer det handlar om.

Olika former av den sortens agerande – kallat ”*rightsizing*” [ungefär personalanpassning, nedskärning till lämplig storlek] – har varit standard inom kapitalismen i USA ett bra tag nu. Det går ut på att köpa ett företag, sedan avlöva det och sälja ut alla värdefulla delar, inklusive fastigheter och intellektuella tillgångar, och få det att fungera på minimal kapacitet. 1980-talet, då Donald Trump gjorde sig ett namn, var höjdpunkten för den sortens bolagssammanslagningar belånade köp och fientliga övertagsaffärer. Riskkapital blev också gångbart vid samma tid. När han 1987 gjorde första varvet som presidentkandidat sade Trump till Larry

³ Meme: Något som uppnår stor popularitet och igenkänning på kort tid enbart via Internet (Wikipedia).

King [på CNN] att ”om USA vore ett företag skulle det vara bankrutt”. ”Om ett företag, eller ett land för den delen, någonsin sköttes på samma sätt som USA, glöm det”, sade han i en annan intervju samma år.

I Trumps kabinett under första mandatperioden återfanns veteraner från den nödställda skuldsektorn som handelsministern Wilbur Ross – som tidskriften *Fortune* döpt till ”Kungen av Bankrutter” – och finansminister Steve Mnuchin. Den här gången, och som nummer två i Pentagon, ser vi miljardären Steve Feinberg, medgrundare till det stora riskkapitalbolaget *Cerberus Capital Management*. Bill Pulte, med ett riskkapitalbolag som investerar i bostäder, har utsetts att sköta avregleringarna. Lina Khan, avgående kommissionär för USA:s konkurrensmyndighet, har varnat för att riskkapitalbolagen kommer att löpa amok under den nya Trump-eran och genomföra nedskärningar inom hälsovården med ”försämrad vård och högre priser” som konsekvens.

Således är Musks hejdukar mindre sentida fascistiska *squadristi* än radikala företagskonsulter. I stället för tegelstenar och Luger-pistoler är de försedda med rödpennor för att signera avskedanden och göra sig av med lager. Vi kan ta Musk på orden när han 2021 sade att regeringen är ett bolag, men av en särskild sort med våldsmonopol och som inte kan gå bankrutt. Om, vilket han gjort gällande, privata aktörer är bättre på att fördela tillgångar än offentliga blir det bara naturligt att en stat gör sig av med överflödiga personal och tjänster.

Här skulle man förstås kunna stanna och dra slutsatsen att Musk bara vill omvandla regeringen från att vara ett ovanligt dåligt företag till något marginellt mindre dåligt – en bolagsdiktatur, men en temporär sådan. Det är den versionen som lagstiftare bland demokraterna och ekonomikrönikörer gått på, de har ju länge gött analogin mellan medborgare och konsument, och fått dem att tycka att DOGE nog inte är en så dum idé ändå. ”Strömformning av regeringens agerande och reducering av ineffektiva åtgärder borde inte vara någon enparti-fråga”, sade den demokratiska kongressledamoten Jared Moskowitz i december. ”Om DOGE verkligen kan få USA:s regering att godta, och på icke korrupt vis, en digital reform skulle det helt klart vara en god nyhet”, skrev Gilian Tett i *Financial Times* för en månad sedan. En modell som också är kompatibel med den statliga förmögenhetsfond Singapore bildade i början av februari och med det federala skydd som tillkännagavs för två veckor sedan för enorma AI-infrastruktur projekt som *Stargate Project* med *OpenAI* och *SoftBank* inblandade. De skulle Musk skydda till varje pris.

Den andra strömningen inom DOGE-stormen går inte genom Musk. Det är mer intressant att studera hur Russell Vought hanterat *Office of Management and Budget and the Consumer Financial Protection Bureau* [statlig myndighet med uppdrag att den enskilde blir rättvist behandlad av banker och andra långivare], vars verksamhet han förra helgen helt satte stopp för med dussintals avskedanden. Vought, grundare av den högerkristna tankesmedjan *Center for Renewing America*, är författare till kapitlet om verkställande makt i *Project 2025* – ett arbete med bidrag av stjärnorna på tankesmedjornas himlavalv som *Heritage Foundation*, *Heartland Institute* och *Pacific Research Institute* samt nykomlingar som *Moms for Liberty*, *Turning Point USA* och *CRA*. Vought och hans medförfattare betraktar staten som ett slagfält dominerat av vänstern. De anser att vänstern tagit över nutida amerikanska regeringar för att säkra det han kallar ”sin kulturella hegemoni via byråkratin” och ”att man rustat sig för att låta mängder av dollar flöda”.

För konservativa tankesmedjor har överflödet av krav på det offentliga sedan 1930-talets *New Deal* till 1960-talets *The Great Society* utmynnat i vad Vought kallar ”en revolution i det tysta”, där federala tillgångar delas ut i form av socialbidrag, positiv särbehandling och andra former av särbehandling. Staten dräller av icke produktiva specialintressen: liberala eliter, företrädare för minoritetsrättigheter, papperslösa immigranter och deras bundsförvanter – som

samtliga går in för att få ihop till levebrödet utan att göra något själva. Regeringen har förvandlats till ett monster som suger åt sig av privatföretagsamhetens rikedomar och till ledarklass upphöjer en grupp hängiven en sekulär, rotlös homogenitet. Vought har sagt att USA befinner sig i ”sista stadiet innan marxisterna tar över fullständigt” och att detta måste förhindras med aggressiva metoder där regeringstjänstemän får uppleva ”trauman”, blir behandlade som ”skurkar” och där ”Washington berövas makten som i stället återlämnas till amerikanska familjer, religiösa grupperingar, lokala styren och delstater”. Transpersoners rättigheter orsakar särskilt häftiga reaktioner. Vought har skarpt fördömt den ”trans-sexuella kloak som pumpas in i våra skolor och institutioner”.

Dataexperter slår nu larm om den potentiellt oåterkalleliga skada som åsamkats federala databaser. Om tankesmedjornas folk får som de vill kommer staten inte längre att vara i stånd att skaffa information och fördela skattepengar på socialt önskvärda insatser. De ser inte en idealisk regering som något strömlinjeformat komplement till den privata sektorn. Snarare som en kedjad Leviathan, hindrad från att fullt ut svara mot folkets krav. En budgetändring i balanserad riktning blir därmed obsolet, det räcker med att göra sig av med tjänstemän i karriären, utplåna alla institutionella data och tömma deras hårddiskar. Michael Lewis bok *The Fifth Risk* (2018) om behovet av anonyma, oglamorösa statstjänstemän skulle, visar det sig, också kunna läsas tvärtom, som en receptsamling för de nya makthavarna.

Som Steve Bannon framhållit i årtal, är poängen att bryta sönder och de-konstruera administrationen och ersätta den med en regering som agerar intensivt, men inte extensivt. Den sortens tänkande följer en tämligen stabil intellektuell linje från filosofen James Burnham till skattefienden Grover Norquist och statsvetaren Mancur Olson, som på 1990-talet betecknade staten som en ”stationär bandit” som beskattar befolkningen till sitt eget fromma och i gengäld levererar stabilitet och beskydd. (Musk hämtar också inspiration i denna oro för en ständigt expanderande stat. Han delar gärna citat av Milton Friedman, gör alarmistiska uttalanden om den federala skuldbördan och hävdar att regler och regleringar förkalkar ”civilisationens artärer” – en bild direkt hämtad från Olson som använde uttrycket ”skleros” för att beskriva hur demokratierna fräter sönder den ekonomiska friheten.) Det har fortsatt via Arthur Laffer och Stephen Moore, duon som designade Trumps skattelättnader 2017, och nu senast i den nya administrationen.

Den tredje strömningen beskrivs ofta som höger-accelerationism, *right-wing accelerationism*. Ett begrepp som ofta förknippas med namnet Curtis Yarvin, en f d programmerare och amatörpoet som förärades en lång intervju i *New York Times* strax efter valet (Hans idé om RAGE – Retire All Government Employees – har stora likheter med DOGE). Figurer som Yarvin och den brittiske filosofen Nick Land är fritt kringflytande intellektuella utan någon institutionell bas utanför sina egna periodiska nyhetsbrev, artiklar och bloggar. Yarvin har rent av ifrågasatt sitt eget inflytande och sagt att hans idéer sipprar in i republikanernas ekosystem via medarbetare som simmar omkring ”i en kolossal digital soppa”. Och även om deras direkta påverkan inte går att spåra till något enkelt flödesschema fångar deras tänkande bättre stämningarna inom tech-högern än Burnhams konservatism, *C-suite vampyrism* [C-suite, begreppet för den exekutiva direktörsgruppen i ett företag], eller det Jesus-doppade språket hos en del som väntar på det tusenåriga riket.

Vad är det då de ser? Representanterna för ”*right-wing accelerationism*” föreställer sig att den nuvarande statsmakten splittras upp i vad Yarvin, under pseudonymen Mencius Moldbug, kallar ”ett lapptäcke” av privata enheter, helst i form av vad som skulle kunna kallas ”technomonarkier”. Befintliga självhärskardömen som Dubai kan ses som grova prototyper för hur nationer kan upplösas i ”ett globalt spindelnät av tiotals, rentav hundratals, suveräna och självständiga ministater, där var och en styrs av sina egna börsbolag utan hänsyn till invånarnas åsikter”. Det skulle röra sig om decentraliserade arkipelager: befästa moduler i ett

omlopp baserat på finansvärld, handel och kommunikation. Ungefär som år 1000 i Mellaneuropa men med taxifordon som lyfter och landar vertikalt och internet via *Starlink*. Yarvin formulerade nyligen essensen i den världsåskådningen när han glädde sig åt Trumps förslag om etnisk rensning av Gazaremsan och att bygga upp den som en USA-stödd koloni, tryggad utifrån aktietillgång och såld till investerare – som han uttryckte det, ”en första charterstad med amerikansk uppbackning: Gaza, Inc. Aktiesymbol: GAZA”.

Höger-accelerationister vill inte bara göra regeringarna mer effektiva, eller hindra dem från att ägna sig åt fördelningspolitik och sprida progressiva värderingar. ”Snabba på sammanbrottet” lyder mantrat. Deras mål är inte att tämja eller svälta ut odjuret, utan ta död på det. Anhängarna till en så extrem ideologi är givetvis bara en minoritet, och det är inte alls säkert att Musk själv står bakom, för att inte tala om Trump. Men även om de inte skulle göra det bidrar DOGE:s agerande till att bringa oreda i uppdelningen i offentlig och privat makt. Libertarianer har länge betraktat grindsamhällen, *gated communities*, som laboratorier för privata styren och gärna påmint om den lag och ordning som rådde i det förment statslösa Vilda Västern. Musks drag att återlansera konceptet företagsstad genom att etablera Starbase, Texas, kan ses som första steget mot en värld där privata aktörer stiftar lagar och jurisdiktion förenliga med deras egna personliga behov.

Ska Grönland, Panama och kanske rent av Kanada bli nya områden för befästa utposter och experiment i privat rätt och privata investeringar? Trumps ambassadör i Danmark, Ken Howery, ingår i den sk ”PayPal-Maffian”: han och Peter Thiel grundade tillsammans både betalningssystemet och riskkapitalbolaget *Founders Fund* och det har sagts att han gjorde det för att perspektivet med förvärv av Grönland lockade. ”Hjälp Amerika att få Grönland”, skrev Musk när Howery blivit utnämnd. Som branschännare framhållit tyder det partnerskap *Palantir* nyligen ingått med *Voyager Space* på att polära markstationer i Arktis kan göra den platsen mer betydelsefull för kommersiella nedlänkar för satelliter.

I paradigmet *imperium-by-contractor*, imperium-för-företagare beviljar staten koncessioner åt gruv- eller satellitföretag. Det skulle påminna om 1800-talet då fribytaren William Walker invaderade Honduras, engelsmannen James Brooke blev ”Raj av Sarawak” och, som Atossa Araxia Abrahamian skildrat det, då John Munroe Longyear från Michigan stakade ut ett område i Arktis och döpte sig själv till ”Kung av Spetsbergen” i vad som nu är Svalbard. *Countrypreneurship*, ”Nations-entreprenörskap” har redan fått fäste i den privata enklaven Próspero i Honduras. Balaji Srinivasan, fd delägare i riskkapitalbolaget *Andreessen Horowitz*, har redan färdigställt skisser till ”The Network State” åt sina 1,1 miljoner följare där rösträtten avgörs av omfattningen av aktieinnehavet och med direktörer som ledare. Han har prisat Trumps första serie av presidentorder som ”en svärm av legala kryssningsrobotar” och ”omsorgsfullt avsedda att slå till mot alla enskilda källor till *blue power* [demokratiska partiet och dess inflytande], *samtidigt*, både i USA och utomlands”.

USA:s suveränitet lär vara något urholkad när dammet väl lagt sig över Silicon Valley-leninismen och byråkraternas datorer bara visar en tom skärm. Ett perspektiv som med rätta borde bekymra de som tror på konstitutionella begränsningar och att staten behöver göra mer än finansiera vapensystem, AI-datacentra och betalar ut löner åt gränspoliserna. För den som är sympatiskt inställd till utvecklingen i Washington väcker den samma upprymdhet som den anarko-kapitalistiska nationalekonomen Murray Rothbard erfor när han bevittnade upplösningen av Sovjetunionen. Det var, sade han, ”helt underbart att följa detta med egna ögon, hur en stat dör bort”

Tech-oligarkerna måste tas på allvar – de vill göra sig av med demokratin

Marie Charrel, *Le Monde*, 20 februari 2025

Något av en symbol onekligen. Börsen i Chicago, en aktningssvård institution grundad 1882 och idag filial till New York Stock Exchange, flyttar till Dallas, Texas, meddelades det den 12 februari. Motiv: Texas är den nya ”*place to be*” om man vill göra affärer. Sedan tio år har över 300 företag flyttat sina högkvarter dit, bl a Chevron, Oracle, Toyota Motor, Hewlett-Packard och Tesla.

”Vi ska bli USA:s finanscentrum”, försäkrar Greg Abbott, Texas guvernör.

Kronjuvelerna i Silicon Valley packar och installerar sig i *The Lone Star State* med hänvisning till överflödet av kvalificerad arbetskraft i Austin och Dallas, billigare fastigheter och mark, men även – och inte minst – den låga bolagsskatten plus minimalt med miljöregleringar. Således är det förbjudet att lägga inkomstskatt på enskilda – det finns till och med inskrivet i konstitutionen i Texas.

Denna delstat förkroppsligar drömmen hos Donald Trump och de som omger honom, technomonarkister och libertarianer som Peter Thiel, miljardär och medgrundare till PayPal, Elon Musk och en rad andra tech-oligarker. Dvs en plats där man slipper lagstiftning, skatter, miljöbestämmelser, bygglagar och arbetsrätt. Ett Eden för näringslivet där allt går ut på affärer.

Och det finns redan gott om sådana områden. Den kanadensiske historikern Quinn Slobodian skildrar dem i *Crack-Up Capitalism: Market Radicals and the Dream of a World Without Democracy*. Sedan femtio år blir de bara fler runt om på jorden. Det rör sig om Hongkong på 1980-talet, pro-business och styrt av mäktiga familjekonglomerat, Dubai, Liechtenstein och andra skatteparadis. Det rör sig om frihamnar och ”ekonomiska specialzoner” i Polen, Kina, Indien. Där rullar man ut röda mattan för investerare i form av nästan skrattretande låga skatter plus en rad andra faciliteter.

Världen räknar redan över 6 000 sådana territorier. Där hindras inte affärslivet av staten, domare eller fackföreningar. Politiken är avskaffad. Anti-trust lagstiftning icke existerande. Fördelningspolitik likaså. Liksom allt som liknar solidaritet. Det är resultatet av vad Slobodian kallar ”fragmenterings-kapitalism”, där nationalstaterna, om det fortsätter på samma vis, ersätts med privata städer, förvaltade som företag. Städer där allt går att köpa, inklusive utbildning och hälsovård.

”Techno-monarki” enligt Curtis Yarvin

Vem ska ta hand om gamla och sjuka i denna uppsplittrade värld, utan socialt skyddsnät? Hur ska prekariatet kunna få hälsovård? Hur ska de kunna få omskolning som blivit av med jobbet på grund av otillräckliga kvalifikationer? Vad skulle ensamstående mödrar göra av barnen om de vill arbeta när de inte längre kan räkna med något stöd av samhället?

För att lösa den sortens problem kanske privatstäderna placerar utanför samhället alla de onödiga som inte har något att bidra med till den ekonomiska utvecklingen. De stängs in i källare försedda med en hjälm av artificiell intelligens som sänker ner dem i en virtuell bedövning, som i filmen *Matrix*. Ni skrattar? Det ska ni inte göra. Ett sådant förslag har faktiskt på allvar lagts fram av den neo-reaktionäre amerikanske bloggaren Curtis Yarvin, en man med stort inflytande i kretsen runt Donald Trump, inte minst vice presidenten J D Vande. Den 18 januari presenterade han i detalj sin isande vision av en ”techno-monarki” i en intervju med *New York Times*.

”När någon visar er vem han är, tro på honom omedelbart”, brukade den afro-amerikanska poeten Maya Angelou (1928-2014) säga. Men då ska vi nog också tro på dessa anarko-kapitalister när de säger sig vilja bli kvitt demokratin. De är folkfiender. De högerpolitiker och företagsledare som i Europa och på andra håll uppvisar en servil fascination för denna cocktail av brutal avreglering är bara nyttiga idioter till detta kusliga välde.

På bara en månad – Trump ödelägger USA

François Bougon, *Mediapart*, 20 februari 2025

Ända sedan han tillträdde har USA:s 47:e president metodiskt genomfört sitt program. Han siktar på att riva ner den federala administrationen och i vidare bemärkelse demokratin i USA.

På bara en månad i Vita huset har Donald Trump, som hans stallbröder gärna utmålar som ”överste förhandlare”, framför allt visat sin duglighet som ”överste rivningsexpert”.

Först och främst i att riva ned den federala administrationen. Som många fruktade heter hans färdplan ”Projekt 2025”, en reaktionär plattform som han metodiskt förverkligar med presidentorder. Det sker dag efter dag på olika platser, från Ovala rummet i Vita huset till palatset Mar-a-Lago i Florida eller från en sporthall i Washington – allt i syfte att prägla folks medvetande och hålla medier och dataskärmar sysselsatta.

Drygt en tredjedel av förslagen i Projekt 2025 har redan införts av presidenten. Den hårdast drabbade statliga organismen har varit USAID, som bildades 1961 och nu utsatt för en brutal nedmontering.

En av de tongivande bakom Projekt 2025, den kristne nationalisten Russell Vought – som nu innehar en nyckelpost i Vita huset, har ju angett målet vara att ”montera ner den djupa staten” och ”sätta skräck i byråkraterna”.

Uppdraget har överlämnats till världens rikaste man, Elon Musk, som verkar oerhört road av att från sin kommission för regeringens effektivitet (DOGE) få avskeda tjänstemän och avskaffa alla former av stöd till de mest behövande. I USA såväl som utanför landets gränser.

”Sätta byråkratin på plats”

Miljontals människor, statliga tjänstemän som medlemmar av NGO:s verksamma utomlands, drabbas av åtgärder som framställs som en del av kampen mot ”fusk, missbruk och slöseri”, utan att några direkta belägg lagts fram.

I en intervju på *Fox News*, i sällskap med Donald Trump, kritiserade Elon Musk förekomsten av ”en omfattande federal byråkrati som utgör en orubblig motståndare till presidenten och hans kabinett”. ”Det vi nu bevittnar är att byråkratin sätts på plats och att vi försöker återinföra demokratin och folkviljan”, sade han.

Donald Trump har åter slagit fast att DOGE upptäckt ”hundratals miljarder undanhållna dollar” och sagt att Musk, som satsat drygt 250 miljoner dollar på den republikanske kandidatens valkampanj, ”gör ett exceptionellt bra arbete”.

I en intervju på CNN konstaterade den oberoende senatören Bernie Sanders att ”det är Elon Musk som anger takten”. ”Det är världens rikaste person med enorma intressekonflikter och som finansierar extremhögern överallt på jorden, som otåligt väntar på att kunna komma i åtnjutande av stora skattelättnader”.

Vittnesmålen bara ökar om hur utrensningen går till. Via epost-meddelanden som liknar spam så till den grad att OPM, personalavdelningen i den federala regeringen, ser sig föranledd att

skicka ut nya mail för att bekräfta sanningshalten i de första. Absurditet är vad som råder i detta universum av fascistisk karaktär som syftar till att sprida rädsla bland målgrupperna.

I ett brev offentliggjort av en motståndare till Trump berättar en federal tjänsteman om det kaos som råder. ”Ända sedan första dagen av den nya administrationen har inget varit normalt”, skriver han. ”Jag har aldrig känt ett sådant tryck tidigare och det från en administration som berömmar sig av ’öppenhet’ och ’frihet’. Vi har fått order om att inte nämna något om DEI (mångfald, jämställdhet, inkludering), klimatförändringar, transpersoner ... på våra sajter, i våra tryckta dokument eller våra projekt.”

Trump som Napoleon

Donald Trump siktar också på att undergräva den institutionella ordningen. Målet är att koncentrera all makt till honom själv. Även om alla sentida presidenter, förutom Jimmy Carter, försökt stärka den exekutiva makten på bekostnad av den lagstiftande och rättsväsendet befinner man sig nu, med Trump 2, i ett särskilt farligt läge, enligt kännare av det amerikanska systemet.

Den 18 februari sade USA:s president att han bett justitiedepartementet att avsätta alla kvarvarande åklagare från föregångaren Joe Bidens mandatperiod, enligt Trump hade departementet blivit ”politiserat som aldrig tidigare”.

Enligt Anthony Romero, generalsekreterare i ACLU (American Civil Liberties Union), som försvarar demokratiska rättigheter, är USA nu ett läge då Donald Trump kan korsa Rubicon och föra landet ner i en ”institutionell kris” om han ”öppet trotsar” det fyrtiotal domare som upphävt beslut fattade av Vita huset.

Högsta domstolen lutar ju i konservativ riktning och det är därmed inte osannolikt att den kommer att gå i god för ett visst antal av Donald Trumps åtgärder. För att rättfärdiga sig skrev han den 15 februari på sociala medier: ”Den som räddar fosterlandet bryter inte mot någon lag.” Ett citat hämtat från Napoleons maximer.

På CNN talade Bernie Sanders om ”ett mycket farligt läge”. ”Det här landet förändras mycket snabbt, under Trump, i riktning mot en form av auktoritärt samhälle”, sade han. ”På 1770-talet var våra grundarfäder inga dumskallar. De stred mot kungen av England, en självhärskare i besittning av all makt. Och de sade: Vet ni vad? Vi vill inte ha något liknande i detta nya land. Vi kommer att upprätta tre distinkta grenar med samma makt som regeringen. Alla sjätteklassare vet ju vilka de grenarna är. Men inte Trump. Och det Trump ägnar sig åt varje dag nu är att försöka tillskansa sig kongressens befogenheter att ingripa.”

USA:s nye president slår också sönder traditionella allianser genom att attackera Europa och förhandla direkt med Ryssland om en mindre trolig fred i Ukraina. Den 18 februari började Donald Trump till och med tumma på Moskvas skuld till kriget när han sade att ukrainarna ”borde ha fått slut på det för tre år sedan”. Han gick så långt som till att kläcka ur sig: ”Ni borde aldrig ha börjat”, i samma stund som treårsdagen nalkas av när Putins armé inledde aggressionen mot Ukraina.

Hans reaktionära offensiv direktsänds i tv. Varje ”viktigt” tillkännagivande eller under-tecknande av presidentorder iscensätts och ackompanjeras av uttalanden till pressen. Den 18 februari var Donald Trump på sin egendom Mar-a-Lago. Då han också passade på att demolera sitt språk och använda ett nyspråk av det slag George Orwell talat om i romanen *1984* för att stärka sin ställning och hindra alla former av kritik. ”Otroliga saker är på väg att hända i vårt land”, hävde han ur sig. ”På tre veckor har vi gjort mer framsteg än de [demokraternas regeringar] gjort på fyra år, framför allt beträffande vårt lands anseende, nu respekteras vårt land på nytt.”

Under tiden fortsätter massakern på den federala administrationen med hjälp av DOGE, vars uppdrag är tänkt att vara till juli 2026. Alla presidentorder är också späckade med att vända upp och ner på allt innehåll. Således benämns införandet av ”en patriotisk utbildning” officiellt: ”Avsluta den radikala indoktrineringen på låg- och mellanstadium.”

Medier stoppas

Medier som vägrar använda detta nyspråk blir stoppade. Nyhetsbyrån *Associated Press* släpps hädanefter inte in i Vita huset eller ombord på presidentens officiella flygplan *Air Force One* för att man fortsätter att använda beteckningen ”Mexikanska Golfen” i stället för Trumps godtyckliga beslut att kalla den ”Amerikanska Golfen”. ”Vi kommer inte att släppa in dem förrän de går med på att kalla den Amerikanska Golfen”, fastslog Trump den 18 februari. ”Vi är mycket stolta över vårt land och vi vill att den ska kallas Amerikanska Golfen.”

”Det rör sig om en regering som talar om för offentligheten och pressen vilka ord de ska använda och hotar med repressalier om de inte lyder regeringens order”, replikerade AP:s talesperson Lauren Easton.

Det har gått en månad. Det återstår 1 430 dagar av Donald Trumps andra mandatperiod, den 20 januari 2029. Under tiden äger det viktiga mellanårsvalet rum den 3 november 2026.

Motståndet håller på att organiseras, om än fortfarande i blygsam form.

Demonstrationer anordnades runt om i USA den 17 februari. Det skedde på uppmaning av en rörelse som uppstått online under mottot #BuildTheResistance samt #50501, vilket betyder 50 demonstrationer i 50 delstater på samma dag med paroller som ”Nej till fascismen” och ”Försvara demokratin”. Bernie Sanders har också tagit initiativ till ”en nationell turné mot oligarkin” med möten i veckan i arbetardistrikt i Iowa och Nebraska.

Översättning: Björn Erik Rosin

Svenska massmedia:

Lästips

[Trump löper amok - Artikelsamling](#) (innehåller även länkar till fler artiklar)

Svenskspråkig press:

En enda sak förklarar Trumps vansinnesdrag (*AB* 23/2) och [Trump och Putin delar upp Europa](#) (*ABt* 23/2 2025)

[DN Debatt. ”Trump får våra illusioner att rämna”](#) (DN 22/2 2025)

[Musks nya hot efter Trumps uppmaning](#) och [USA hotar stänga Starlink om man inte får ukrainska mineraler](#) (*Expressen* 23/2)

[Trump vill få pengar tillbaka från Ukraina](#) (*SvD* 23/2)

[Trump planerar 25% tullar på mediciner och varor från skogsindustrin](#) (svenska Yle 20/2)